

Vanal heal viisil uuena

Targu Talita ilmub tänasest uutemoodi kujundatuna. Miks? Kindlasti sellepärast, et sobida vormilt paremini kokku Maalehega, mille vahel ta ilmub. Aga eeskätt muidugi seepärast, et meie nõuandelisa oleks senisest veelgi mõnusam lugeda ning ilusam vaadata.

Midagi uut leiata sellest numbrist veel – rubriigi “Algajale aednikule”. See on mõeldud inimestele, kes astuvad aiapidajana oma esimesi samme. Kuid võib-olla leivad ka kogenumad rohenäpud sealt kiireid vastuseid hetkel pakilistele küsimustele. Mida teha, kui pisikesed rohelised röövikud on asunud massiliselt sõstrapõõsaid paljaks sööma? Miks läksid kasvuhoones kurkidel lehed äkki kollaseks ning taimed kuivasid? Ja palju muud. Nõu annavad haritud ja kogunud aednikud.

Käesolevast numbrist saate näiteks teada, kuidas varuda endale seemneid algavaks aian-dushooajaks. Aednik-florist Siivi Raju soovib, millele on üldse kõigepealt kasulik mõelda, kui hakkate aeda pidama.

Muidu jätkame ikka vanal heal tuttavalt viisil. Targu Talitast leiata edaspidigi lugusid toiduvalmistamisest, tervisest, käsitööst, majapidamisest, lemmikloomadest. Loomulikult ootame teilt endiselt kirju, küsimusi, ettepanekuid.

Meeldivat lugemist!

**VIVIKA
VESKI**

LUGEJA KÜSIB

Ploomid ussitavad

Möödunud suve algul tundus, et on tulemas hea ploomisaa – puudel paistis ohtralt vilju.

Aga enne valmimist hakkasid need alla pudisema. Lähemal uurimisel märkasin ühes ploomis väikest ussikest ja nii mõnelgi oli sisemus ära söödud.

Mida teha? Kas seetõttu hakkasidki ploomid massiliselt varisema ja kes see söödik on?

Vastab
VÄINO PALLUM

Tei aia ploome kahjustasid ploomimähkuri (*Laspeyresia* sün. *Grapholita funebrana*) röövikud. Roosakate pruuni peaga röövikute, kes täiskasvanult on 12–13 mm pikkused, tegevus avaldub juba aegsasti enne ploomide valmimist.

Kõigepealt viljade kasv seiskub, siis värvuvad nad lillakaks, muutuvad puiseks ja varisevad. Taolise ploomi lõhkilõikamisel on näha, et selle väljaarenemata luuseeme on suures osas söödud.

Vanematesse viljadesse tunginud paharetid toituvad aga viljalihast luuseemne ümbruses, kuhu tekib väljaheidetega täidetud õõnsus.

Söödud ploomid nakatuvad puu-viljamädanikku ning varisevad.

Noortes viljades toitunud röövikud väljuvad enne, kui need varisevad, ja suunduvad uut ploomi uuritama. Seega võib üks röövik kahjustada mitut vilja.

Hiljem viljadesse tunginud kahjurid väljuvad alles varisenud ploomidest, siirdudes kiiresti talvituma. Talvekorteriks on neil korbaalused ja praod puu maapinnalähedasel tüveosal, kus nad uinuvad tihedas kookonis. Kuid mõned isendid talvituvad ka mulla pindmises kihis.

Kahjur nukkub kevadel ning pärast ploomipuude õitsemist koorub väike tumepruunide esitiivadega liblikas. Tema tiibade siruulatus on 14–15 mm. Kaks või kolm nädalat pärast õitsemise lõppu asub liblikas viljakatisele munema.

Liblikad lendlevad tuulevarjulises aiaosas öhtutundidel, mil õhusooja vähemalt 15°. Ploomimähkuri munemisperiood kestab umbes kuu aega, üks isend annab 40–50 muna.

Röövik koorub 4–9 päeva pärast ja tungib vilja. Tema sisenemiskohale tekib läbipaistev kummitilgake, mille all on näha armistunud ava.

Ploomimähkur võib palju kurja teha, kuid õnneks on ta meil seni vähe levinud kahjur.

Tähtsaim tõrjevõte on see, kui hoiate ploomipuu tüve korbast puhta ega lase aeda umbe kasvada.

Paigaldage juba juulis tüve maapinnalähedasele osale püünisvõõ. Hilisügisel eemaldage see ning põletage koos võõ alla kogunenud röövikutega.

Kahjustuse algfaasis raputage vigastatud ploomid puult maha, et paharetid ei vallutaks uusi vilju.

Kui kahjustuse oht juhtub olema suur, pritsige ploomipuid ca 2 nädalat pärast õitsemist Fastac 50-ga (8–10 ml/10 l), Mavrik 2 F-iga (6–8 ml/10 l), Karate Zeoniga (6 ml/10 l) või Decis 2,5-ga (7–10 ml/10 l).